

บทที่ 3

อักษรวิธินววรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราช

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (2507 : 5) ได้ตรัสถึงความหมายของอักษรวิธินวว่า "อักษรวิธินวว่าด้วยอักษรจักเป็น 2 คือ สมัญญาธิขานแสดงชื่ออักษรที่เป็นสระและพยัญชนะ พร้อมทั้งฐานกรณ์ สนธิ ท่ออักษรที่อยู่ในคำอื่นให้เนื่อง เป็นอันเดียวกัน"

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2511 : 1) ได้พูดถึงอักษรวิธินวว่า "อักษรวิธินว คือ แบบแผนที่ว่าด้วยตัวหนังสือพร้อมทั้งวิธีเขียน อ่านและใช้ตัวหนังสือให้ถูกต้องตามความนิยม"

ดังนั้นในการพูดถึงอักษรวิธินววรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชซึ่งใช้ตัวอักษรไทยทั่วไปจะพูดถึงในหัวข้อต่อไปนี้ คือ

การใช้สระ

การใช้พยัญชนะ

เครื่องหมายวรรคตอน

เครื่องหมายต่าง ๆ

หนึ่งในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชที่นำมาศึกษาส่วนมากเป็นฉันทลักษณ์เขียนซึ่งตัวอักษรไม่ค่อยจะเหมือนกัน แตกต่างกันไปตามลายมือของผู้เขียน ถ้าตัวอักษรใดมีลักษณะการลากเส้นเป็นลักษณะเดียวกันจะถือว่า เป็นอักษรตัวเดียวกัน

การใช้สระ

การพูดถึงการใช้สระในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชนั้น ได้รวมกลุ่มของตัวอักษรที่อ่านออกเสียงสระเดียวกันไว้เป็นสระเดียวกันเพื่อสะดวกในการค้นคว้า เพราะสระบางตัวออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนได้หลายอย่าง สระในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชมี 73 รูป

28 เสียง คือ

1. สระ อะ มี 8 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีรูป : เหมือนสระ อะ ของภาษาเขมร (กาดูจนา นาคสกุล

2524 : 66) เช่น

โหว่กั๊ด (โหว่กั๊ด) ม.ท.9

กระสิ๊กหนาก (กษัตริย์นาเนก) ข.ภ.2

พระ (พระ) น.ร.6 - 2

เฮียเฮะ (ศิระ) ฉ.ท.20

พระพริกา (พระพริเจ้า) ก.น.1

ค. คำที่ออกเสียง "อะ" ที่มีตัวสะกดในมาตราอื่นนอกจากแม่กนที่มีตัว "ร" สะกด จะใช้เครื่องหมายไม้หันอากาศ " ˆ " แทนสระ "อะ" เหมือนสมัยปัจจุบัน เช่น

อ้น (อนันต์) จ.ม.14

นั๊ก (นั๊ก) บ.ว.6

ข. คำที่ออกเสียง "อะ" ที่มีตัว "ง" และตัว "ร" สะกดจะใช้อักษรหัน คือ พยัญชนะซ้อนกัน 2 ตัว เช่น

รวงง (ระวัง) ม.ท.4

ฟงง (ฟั้ง) ฉ.ท.8, ก.น.27, จ.ฉ.49

สงกง (สังฉัง) จ.ฉ.7

นงง (นั้ง) น.ร.3 - 17

บางคำถึงแม้จะใช้ "รหัน" แล้วก็ตาม แต่ก็จะมีไม้หันอากาศกำกับด้วย เช่น

กัร (กัน) ข.ภ.25

พัรยา (ภรรยา) ม.ท.8

ปัรยา (ปัญญา) น.ร.5 - 11

เมื่อนัร (เมื่อนั้น) จ.ฉ.18

จัร (จันทร์) จ.ฉ.7

ง. ใช้ ร แทนสระ "อะ" ที่มีตัวสะกด และอาจจะมีไม้หันอากาศกำกับด้วย

เช่น

ทรรม (กรรม) ม.ท.3

ทรรมไคย (ทันใจ) ก.น.3

พัรณ (พรณ) ข.ภ.23

จ. ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชเรื่องโนรา เล่ม 5 ใช้ไม้หันอากาศ

เป็นรูป " ๐ " เช่น

กั^๐ร (กัวอ) น.ร.5 - 15

กั^๐น (กัณ) น.ร.5 - 15

คั^๐วณแฉว (ควันแล้ว) น.ร.5 - 16

ฉ. ใช้เครื่องหมายนิคหิต " ˆ " แทนสระ "อะ" เช่น

รັ^ˆวังโรย (ระวังระไว) น.ร.3 - 4

ช. ลมรูป เช่น

จ^ˆเบียวจ^ˆบึก (จะบึกจะเบียว) น.ร.4 - 4

ป^ˆรคั^ˆฝ^ˆร^ˆเค็ก (ประกั^ˆประกั^ˆเค็ก) ก.น.3

รวงง (ระวัง) ม.ท.4

2. สระ อา มี 2 รูป คือ
- ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน
- ข. มีรูป -าอ พบเพียงครั้งเดียวในคำว่า เคียงสาอ ม.ท.15
3. สระ อี มี 4 รูป คือ
- ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน
- ข. มีรูป -ีย เช่น
พรหมวิหาร (พรหมวิหาร) น.ร.6 - 2
หมีย (มี) ก.น.2
นารีย (นารี) ช.ภ.14
- ค. มีรูป -ือ เช่น
ทวงทือ (ทวงที) ก.น.5
วาทือ (วาที) ม.ท.12
- ง. มีรูป -ิะ เหมือนการเขียนสระประสมกับพยัญชนะอ โสมะของภาษาเขมร
(คำ ทอคำวรรณ 2516 : 34) เช่น
คริระครอง (คริครอง) ช.ภ.31
คำหิระ (คำหิ) น.ร.6 - 21
4. สระ อือ มี 6 รูป คือ
- ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน แต่เครื่องหมายฝนทองจะอยู่มาทางค่อนข้างกลาง ๆ
ของสระ " " เป็นรูป " " เช่น
อือ (อือ) จ.ม.3
- อือโกนอ (อือโกน) น.ร.4 - 14
- อืออืออ (อืออืออ) น.ร.6 - 12

รูปทิวทัศน์ (อนุพิปา) ข.ภ.๒

บุคคล (บุคคล) ฉ.ท.๑๙

๑. มีรูป ยี่ เจน

ชัยคง (ชัยคง) น.ร.๖ - ๓

กำพล (คำภีร์) ก.น.๒

บทสย (บทศรี) ข.ภ.๙

ปราสาทสย (ปราสาทศรี) น.ร.๕ - ๖

๒. มีรูป ๑๐ เจน

กระฉิ่ง (กระฉิ่ง) ฉ.ท.๕๒

ทืออาหารวม (ทืออารวม) จ.ม.๑๑

ทือ (ทือ) น.ร.๕ - ๔

ถ่านถือ (ถ่านถือ) น.ร.๕ - ๒๒

น้องทือ (น้องทือ) น.ร.๖ - ๖

ราชสือ (ราชสือ) ม.ท.๕

๓. มีรูป " " เจน

พี (พี) น.ว.๔๙

ปี (ปี) น.ว.๕

ง. ใช้เส้นผ่าท้องร่วมกับหางของตัว ๘ เช่น

ไต้ทป (ไต้ทิม) น.ว.24

ภว:ภกีสย (พระอุย) น.ท.20

จ. ลากเส้นยาวค่อจากพยัญชนะอื่น เช่น

จ (เป) จ.ม.7

5. สระ "อ" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน แต่เครื่องหมายนิคหิต " ° " จะอยู่
ในช่วงกลางของสระ " ° " เช่น

อ (อิ่ง) ก.น.2

อ (อิ่ง) น.ร.3 - 31

อ (อิ่ง) น.ร.6 - 6

6. สระ "อ" มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบันแต่ไม่มี อ เคียง ในคำที่ไม่มีตัวสะกด เช่น

มี (มีอ) ก.น.4, น.ร.3 - 3, น.ร.4 - 4, น.ร.5 - 4, น.ร.6 - 14

ควี (ควีอ) จ.ณ.1, จ.ม.3, น.ว.7

ยาดิว (ยาดิวอ) น.ท.6

พรี (พรีอ) ฉ.ท.9

ข. มีรูป - ย เช่น

ควีย (ควีย) จ.ม.8

คีมีย (คีมีย) จ.ม.13

7. สระ "อุ" มี 3 รูป คือ
- มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน
 - มีรูป อุ เช่น
 อุ (อุ) น.ท.43, น.ร.3 - 7
 อกุ (อกุ) จ.ม.12
 - มีหางตัวขึ้นไปรวมกับหางของตัว "ง" พบเพียงครั้งเดียวในคำว่า
 ฟู (ฟู) น.ร.4 - 4
8. สระ "อู" มี 2 รูป คือ
- มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน
 - มีรูป อู เช่น
 อู (อู) น.ร.3 - 37
9. สระ "เอะ" ที่ไม่มีตัวสะกดไม่ปรากฏ ปรากฏเฉพาะที่มีตัวสะกดมี 3 รูป คือ
- มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน
 - มีรูป เอ เช่น
 เอม (เต็ม) บ.ว.1
 เอนตุ (เอ็นตุ) จ.ม.1
 - มีรูป เอ เช่น
 เติมใจ (เต็มใจ) น.ร.2 - 10
 เป้น (เป็น) น.ร.6 - 3, จ.ม.9
 เปร์ (เป็น) ม.ท.36
10. สระ "เอะ" มี 2 รูป คือ
- มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน
 - มีรูป เอ พบเพียงครั้งเดียวในคำว่า ภูเก็ต (ภูเก็ต) จ.ม.10

11. สระ "เอะ" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

12. สระ "แอะ" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

13. สระ "โอะ" มี 3 รูป คือ

ก. ถ้าไม่มีตัวสะกดก็มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. ถ้ามีตัวสะกดจะลบลรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน แต่โดยปกติจะมีเครื่องหมาย

หรือ " " ซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นพยัญชนะต้นกำกับด้วย เช่น

ทัมเเคอ (ทัมะเเคอ) ฉ.ท.2

เคารบ (เคารพ) ข.ภ.43

ค. ถ้ามีตัวสะกดบางครั้งจะพบว่ามีรูป " " เช่น

อก (อก) ฉ.ท.3

คายตก (คายตก) จ.ม.10

อัมจนใจ (อัมจนใจ) น.ร.4 - 4

ขัน (ขนม) จ.ฉ.1

14. สระ "โอะ" มี 3 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีรูป โ-ย เช่น

โสยคา (โสกานัน) ก.น.18

โยยทา (โยธา) น.ร.2 - 36

ค. มีรูป โ-อ เช่น

พุจอ (พุโจ) ม.ท.10

15. สระ "เอาะ" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน แต่สระ "เอาะ" ที่พบในวรรณกรรม
ท้องถิ่นนครศรีธรรมราชนอกจากจะใช้ในคำที่ภาษาไทยมาตรฐานใช้สระ "เอาะ" แล้ว ใช้ในคำ
ที่ภาษาไทยมาตรฐานใช้สระ "อ" มีเสียงสะกดในแม่ กก กัวย คงเป็นเพราะในภาษาดั้ง
นครศรีธรรมราชบางถิ่น คือ อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง และอำเภอทุ่งใหญ่ไม่สามารถออกเสียง

-ก. สะกดในคำตายเสียงยาวของภาษาไทยมาตรฐานได้ แต่จะออกเสียงเป็นเสียงกัก ที่สั้นเสียง
(?) (จริยา สมนึก 2525 : 103) ตัวอย่างที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราช เช่น

เกาะไม้ (คอกไม้) ฉ.ท.53

เกาะ (คอก) ฉ.ท.56

เกาะ (คอก) ฉ.ท.57

16. สระ "อ" มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. ลมรูปเฉพาะที่ไม่มีตัวสะกด เช่น

กักรไปย (กันคอกไป) ม.ท.6

เบตเบตหลัก (เป็นคอกเป็นหลัก) จ.ม.8

พั้งสองยายหยัน (พอทั้งสองยายหยัน) บ.ว.1

พ (พอ) น.ร.5 - 9

ทพระศาสนา (คอกพระศาสนา) ก.น.1

17. สระ "เออ" มี 4 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบันทั้งที่มีตัวสะกดและไม่มีตัวสะกด

ข. มีรูป เอ็ เช่น

เอ็น (เออ) ก.น.2, บ.ว.10

เอ็น (เออ) จ.ม.10

ก่าเหว็บ (ก่าเหว็บ) ม.ท.3

เอ็น (เออ) ช.ภ.8

เอ็ง (เออ) น.ร.2 - 7, น.ร.4 - 3, น.ร.5 - 7

ประเสีคเสีคล่า (ประเสีริฐเสีคล่า) จ.ม.1

ค. มีรูป เอ็ เช่น

เอ็นยวง (เอ็นยวง) น.ร.6 - 9

เอ็ง (เออ) ฉ.ท.11

๗. มีรูป $\begin{matrix} \text{เอ} \\ \text{เ} \\ \text{เอน} \end{matrix}$
 เมีน (เมิน) บ.ว.6

18. สระ "เอีย" มี 4 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีรูป $\begin{matrix} \text{เอ} \\ \text{เ} \\ \text{เอน} \end{matrix}$

เวอิน (เวียน) ช.ภ.8

เสียง (เสียง) ช.ภ.6

เกี้ยว (เกี้ยว) ม.ท.2

เมีย (เมีย) บ.ว.18

เสียว (เสียว) น.ร.3 - 10

เทียว (เทียว) ก.น.2

แ่วเวียน (แ่วเวียน) จ.ณ.9

ก. มีรูป $\begin{matrix} \text{เอ} \\ \text{เ} \\ \text{เอน} \end{matrix}$

เนียง (เนียง) ช.ภ.25

ข. มีรูป $\begin{matrix} \text{เอ} \\ \text{เ} \\ \text{เอน} \end{matrix}$

เคียว (เคียว) บ.ว.1

เขียน (เขียน) จ.ณ.1

ข้อสังเกต บางครั้งในการจารึกวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชจะพบว่า
 การจารึก สระ "เอีย" ผู้จารึกจะเขียนเครื่องหมายสระ $\begin{matrix} \text{เอ} \\ \text{เ} \\ \text{เอน} \end{matrix}$ ไว้ในตำแหน่งข้างบน
 คัว ย เอน

เวอิน (เวียน) ช.ภ.8

เคียว (เคียว) บ.ว.1

19. สระ "เอือ" มี 5 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

๑. มีรูป ๑-๐ เช่น

เวียง (เวียง) น.ร.๒ - 12, ข.ภ.10

เคื่อง (เคื่อง) ฉ.ท.๖

เมือง (เมือง) ฉ.ท.17

สเทียรสทาร์ (สเทียรสทาร์) ฉ.ท.44

เกลือกกลว (เกลือกกลว) ม.ท.๖

เสมอร (เสมอร) จ.ม.๗

เคื่อน (เคื่อน) ม.ว.๒

เหมื่อน (เหมื่อน) น.ร.๓ - 3

เงื่อง (เงื่อง) น.ร.๔ - 3

เคลือบเคลือม (เคลือบเคลือม) น.ร.๖ - 2

๒. มีรูป ๑-๐ เช่น

เยื่องยอง (เยื่องยอง) ฉ.ท.17

กือเกือ (กือเกือ) น.ร.๒ - 1

เมือง (เมือง) จ.ฉ.๔

๓. มีรูป ๑-๐ เช่น

เวื่องราว (เวื่องราว) น.ร.๔ - 33

เสื่อน้ำ (เสื่อน้ำ) น.ร.๕ - 10

เคื่อน (เคื่อน) จ.ฉ.14

๔. มีรูป ๑-๐ เช่น

เหล็ใจ (เหล็ใจ) ข.ภ.60

20. สระ "อัว" มี 4 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบันทั้งที่มีตัวสะกดและไม่มีตัวสะกด

ข. มีรูป ๑-๐ ซึ่งพบมากที่สุด เช่น

หัวใจ (หัวใจ) น.ร.๓ - 3

คว (คว) จ.ม.๑, น.ร.๓ - 3, น.ร.๕ - 16, น.ร.๓ - 3, น.ร.๕ - 16

น.ร.๖ - 4, ก.น.๕, จ.ฉ.๒๔

หอก (หอก) ข.ภ. 4

ผ่า (ผ่า) ฉ.ท.48,บ.ว.1,น.ร.3 - 3,น.ร.4 - 16

เกลือกกลัว (เกลือกกลัว) ม.ท.6

ค. ไร่คัว ว คัวเคียว เชน

ชว (ชัว) ก.น.15

ทว (ทัว) บ.ว.15,ก.น.50

ฉ. ไร่รูป ว เชน

ผ่า (ผ่า) บ.ว.20,น.ร.3 - 10

21. สระ "ฤ" มี 3 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีรูป เชน

ยว (อยุวิ) จ.น.4

ค. มีรูป ถ พมเพียงครั้งเดียวในคำว่า ถชทา (ถชทา) ก.น.34

22. สระ ฤา มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีรูป เชน

ชงกบงกพะ (ชงหรือบงกัม) น.ร.5 - 4

คก (คหรือ) น.ร.5 - 4

คสย (วือสย) น.ร.5 - 11

23. สระ "ภ" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

24. สระ "ภา" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

25. สระ "อา" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน แต่คำสองพยางค์ที่พยางค์หน้าใช้สระ "อา" พยางค์หลังมีพยัญชนะต้นเป็นตัว "ร" และตัว "ล" ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราช จะเขียนในรูปตัว "ม" ตามสระ "อา" ด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดเสียงควบกล้ำ "มร" และ "มล" ซึ่งมีเฉพาะในภาษาล้านนาครศรีธรรมราช เท่านั้น (เจริญ สมนึก 2526 : 94) เช่น

คำมรวก (ท่ามรว) ก.น.1

ท่ามลอย (ท่าโล) ก.น.1

ท่ามเลื่อง (ท่าเลื่อง) น.ร.6 - 10

ท่ามดิ่ง (ท่าดิ่ง) บ.จ.8

ท่ามรา (ท่ารา) ฉ.ท.13, น.ร.4 - 30

26. สระ "ไ-" มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบันแต่การลากเส้นอาจจะแตกต่างกันบ้างตามลายมือ

ของผู้จารึก

ข. มีรูป "ไ-ย" เช่น

ไคยทีนอร์ (ไคทีนอร์) ฉ.ท.26

ไท้ย (ไท้ย) จ.ฉ.17

ไค้มใจย (ไค้มใจ) น.ร.2 - 10

27. สระ "ไ-" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข้อสังเกต การใช้ ไ-, ไ- ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชไม่ได้กำหนด

แน่นอนว่า ไ- จะต้องใช้กับคำไทย 20 คำเท่านั้นเหมือนในภาษาไทยปัจจุบัน (สุวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ 2513 : 293) แต่จะใช้ปะปนกันโดยไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอนว่า เมื่อไรจะใช้ ไ- และเมื่อไรจะใช้ ไ- เช่น

- ใจ (ใจ) น.ร.6 - 7
 รongไห (ร้องไห้) ข.ภ.38
 โหมคี่ (ไม้คี่) น.ร.2 - 7
 ไชย (ไช) น.ร.5 - 2
 ไทย (ไท) ก.น.1

28. สระ "เอา" มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

การใช้พยัญชนะ

ในการศึกษาอักษรวิธที่ใช้ในว รัชการมทองถิ่นนครศรีธรรมราชได้แบ่งหัวข้อในการศึกษาการใช้พยัญชนะเป็น 3 หัวข้อ คือ

- ก. พยัญชนะต้น
- ข. พยัญชนะท้าย
- ค. พยัญชนะสังโยค

ก. พยัญชนะต้น พยัญชนะต้นอาจจะแบ่งออกเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวและพยัญชนะต้นประสม แต่เนื่องจากพยัญชนะต้นประสมก็คือ การนำเอารูปของพยัญชนะต้นเดี่ยวไปใช้เรียงกันเป็นพยัญชนะต้น จึงไม่กล่าวถึง จะกล่าวถึง เฉพาะ รูปพยัญชนะต้นเดี่ยว เท่านั้น

ในการศึกษารูปพยัญชนะในว รัชการมทองถิ่นนครศรีธรรมราชจะศึกษาทุกรูปที่ปรากฏ แต่ในการให้ตัวอย่างจะนำตัวอย่าง เฉพาะ รูปที่แตกต่างจากสมัยปัจจุบันเท่านั้น ส่วนรูปที่ เหมือนกัน กับสมัยปัจจุบันจะไม่นำมาแสดงเป็นตัวอย่างไว้ รูปพยัญชนะที่ใช้ในว รัชการมทองถิ่นนครศรีธรรมราช มี 42 รูป คือ

1. ทัว ก มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน
2. ทัว ข มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบันแต่นิยมใช้น้อยมาก ส่วนมากจะใช้ทัว ช
3. ทัว ช มีใช้ในคำที่ออกเสียง ช เป็นส่วนมากและใช้ปะปนกัน เช่น
 วนเช้า (วนชัว) น.ร.2 - 3
 แกไขย (แกไช) น.ร.2 - 11

พิภพ (ภิกษุ) ฉ.ท.40

ค้อนซัจจ (ค้อนซัค) ม.ท.6

ชวัญ (ชวัญ) น.ร.3 - 10

หังชีนา (หังชีนา) น.ร.4 - 3

ซ่า (ซ่า) ก.น.1

ซเหล็ก (กิเลส) ก.น.36

4. คัว ค มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

5. คัว ต มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

6. คัว ฉ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข้อสังเกต เนื่องจากวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชมุ่งบันทึกความเสียงที่ใช้ทุกคน
ในท้องถิ่นเป็นสำคัญ (ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช 2522 : 329) และคัว
คต ฉ เป็นพยัญชนะที่ออกเสียงเหมือนกัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 17)
พยัญชนะทั้งสามตัวนี้ ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชจึงใช้บันทึกคำที่ออกเสียง /ค/ โดย
ไม่มีเกณฑ์แน่นอนว่า เมื่อใดจะใช้รูปใด เช่น

อักษิ (อักษิ) ม.ว.36

คอ (คอ) ฉ.ท.15, ฉ.ภ.16, ม.ว.30

คน (คน) จ.ม.15, ม.ว.20

7. คัว ง มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน และจะใช้แทนคำที่ภาษาไทยมาตรฐานใช้คัว ฉ คัว
เช่น งาแงย (ซ่าเสย) ม.ท.5 ทั้งนี้เพราะในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชจะออกเสียงไม่แตกต่างกัน
ระหว่าง ง กับ ฉ (จริยา สมนึก 2525 : 100-101)

8. คัว จ มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

๘. มีฐานข้างล่างคล้ายกับฐานของตัว ฐ เช่น

เกร็จ (เกร็จ) ช.ภ.๑
๘
(ชวัท) ม.ท.๑๐

๑. ตัว ฉ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน แต่ส่วนหางจะเฉียงตรงไม่ต่ำลงอย่างสมัยปัจจุบัน

เช่น

โนฉาก (โนฉาก) น.ร.๓ - ๓๔, น.ร.๕ - ๑๐

ฝฉาก (ฉลาก) ช.ภ.๖๔

โนษาก (โฆฆาย) น.ร.๗, น.ร.๔ - ๒๐, น.ร.๕ - ๒

๑๐. ตัว ช มี ๒ รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. ถ้าประสมกับสระ อา จะลากเส้นคอกันกับสระ อา และส่วนหางของ ช

อาจจะใส่ไว้คั่นกลางก็ได้ เช่น

ชย (ชย) ช.ภ.๓

ชรชก (หินชาติ) จ.ภ.๔

ชวช (ราชา) น.ร.๖ - ๓

ชช (บุชา) ก.น.๑

ชชช (อาชา) น.ร. ๖ - ๕

11. ทิว ข มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. ประสมกับสระ อา เขียนจากเส้นต่อกับสระ อา และใส่หางไว้ส่วนกลาง
ของส่วนบนของสระ อา พบเพียงครั้งเดียว คือ

จรมวโยย (ทรามว้ย) น.ร.6 - 10

12. ทิว ฉ มีใช้น้อยมาก ส่วนมากจะใช้ ทิว ช แทน ทั้ง ช และ ฉ มีเสียงเหมือนกัน

(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 17) มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีเชิงคล้ายเครื่องหมายไปยาลน้อย (๓) พบเพียงครั้งเดียว คือ

กะวชฌก (อวิชา) ก.น.58

13. ทิว ฉ มี 4 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีเชิงเป็นรูปวงรีคล้ายรูปไข่ เช่น

ชอโยย (ชอโห้) น.ร.2 - 10

ชอโยย (ชอโห้) น.ร.2 - 10

ชอโยย (ชอโห้) น.ร.2 - 10

ชอโยย (ชอโห้) น.ร.2 - 10

ค. ไม่มีเชิง เช่น

ฝั่งรัก (ฝั่งยาก) น.ร.2 - 19

ฝั่งยอ (หญิงชาย) จ.ม.13

ง. ถ้าประสมกับสระ อา จะลากเชิงเป็นเส้นเดียวกับสระ อา และเชิงจะอยู่ในตอนส่วนล่างของสระ อา เช่น

นาง (นายา) น.ร.3 - 19

ก้นตุง (กัลยา) น.ร.4 - 3

ไสย (ไสยยา) น.ร.5 - 9

ย (ออย่า) น.ร.4 - 3

14. ทัว ฎ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน มีที่ไ้้น้อยมาก เช่น

มิฎา (มิตา) น.ร.21

ร้งฎา (ร้งท่า) น.ร.31

ใจฎี (ใจคี) ก.น.1

ที่ปรากฏรูปแปลกออกไป คือ มีส่วนหางคล้ายสระ อา แทน พบเพียงครั้งเดียว คือ

ซ้าฎ (ศาสทา) ก.น.58

15. ทัว ฎ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

16. ทัว ฎ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

17. ทัว ฎ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

18. ทัว ฎ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

19. ตัว ค มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีฐานคล้าย ๆ กับฐานของตัว ฐ เช่น

ปิกว (บิกา) น.พ.5
๗

ฐ (ค) ก.น.11

ไพฎ (ให้ไต) ก.น.47

ปิกฏ (บิกา) ก.น.21

20. ตัว ค มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

21. ตัว ค มี 3 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีเชิงเหมือนเชิงของตัว ฐ เช่น

กฏย (ถาข) จ.ม.10, น.ร.6 - 3
๗

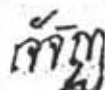
หัทฏ (หัตถา) บ.ว.29

๒๒
๗
หัทฏ (หัตถ) บ.ว.29

ปฏวิ (ปฏวิ) ก.น.43

ปรภฏน (ปรารธนา) ฉ.ท.10, ข.ภ.7, บ.ว.3, ก.น.8, น.ร.3 - 19

ค. ถ้าประสมด้วยสระ อา อาจจะมีฐานคือที่ส่วนหางของสระ อา นั้น เช่น

 (เจ็ดดา) จ.ม.30

 (หัตถดา) น.ร.3 - 13, น.ร.4 - 6

 (เขษร) น.ร.6 - 16

22. กั ท มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

23. กั ข มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข้อสังเกต เนื่องจากกั ท ท ข มีเสียงเหมือนกัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2526 : 17) ในการจารึกวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชจะใช้ปะปนกันได้ เช่น

ทาคู (ชาคู) ฉ.ท.53

มอกล (มอกล) ช.ภ.28

ประรัง (ประรัง) ม.ท.13

ภระอินท (พระอินทร์) ช.ภ.13

ไมทนาทาน (อนุไมทนาทาน) ช.ภ.56

24. กั น มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีเชิงอยู่ข้างล่าง ซึ่งเชิงนั้นจะมีรูปเหมือนกั น ซึ่งเป็นตัวสะกดของภาษา

เขมร (กาญจนนา นาคสกุล 2524 : 21) แต่ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราช จะมีเชิง

กั กั ลาวอยู่ที่ส่วนกลางของกั น เช่น

 (ทานเอย) ก.น.36, จ.ฉ.76

25. กั บ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

26. ตัว ป มี 3 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. เมื่อประสมด้วยสระ อา จะเขียนส่วนที่เป็นตัว ป ก่อนแล้วจึงลากสระ อา ตีกับส่วนหางของตัว ป และส่วนที่เป็นส่วนหางของตัว ป จะเขียนข้างบนโดยเส้นไม่ต่อกันกับส่วนที่เป็นตัว ป เช่น

(ปา) ฉ.ท.47

(ทึปา) ซ.ภ.9

ป๋ามา (ป๋ามา) บ.ว.2

ปากชาปากกัณ (ปากชาปากคน) น.ร.4 - 24

ค. ประสมกับสระ อี และ สระ อื จะลากส่วนหางของตัว ป ต่อเป็นเส้นเดียวกับสระอี และ สระ อื นั้น เช่น

(ปี) ฉ.ท.6

เหมียว (เหมียว) จ.ม.13

ปีนน้อยแลปีนใหญ่ (ปีนน้อยแลปีนใหญ่) น.ร.4 - 30

ป๊ (ปี) บ.ว.5

27. ตัว ฦ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

28. ตัว ป มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. ถ้าประสมกับสระ อา จะมีหางไม่ตอกกับส่วนที่เป็นตัว ฃ แต่จะลาก
 ท่อจากตัว ฃ และโยงเส้นไปเป็นสระ อา เลย และเส้นที่เป็นส่วนหางของตัว ฃ จะอยู่ข้าง
 บนโดยไม่ตอกกัน เช่น

(ฝ่ายใน) ช.ภ.4

ฃก (ฃก) น.ร.4 - 11

29. ตัว พ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

30. ตัว ฟ มี 3 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. ถ้าประสมกับสระ อา จะมีหางไม่ตอกกับส่วนที่เป็นตัว พ จะลาก สระ อา
 ท่อไปเลย และส่วนหางจะอยู่ข้างบนโดยไม่ตอกกัน เช่น

ฟ้าน (ควาญ) ช.ภ.15

ผาห่า (ผาห่า) บ.ว.2

ฟูป (ความ) บ.ว.19

ค. ถ้าประสมกับสระ อี จะมีหางตัวคไปข้างหลังเพื่อหลีกสระ อี นั้น เช่น

เฟือน (เฟือน) ก.น.4

31. ทัว ก มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข้อสังเกต เนื่องจากทัว พ และทัว ก ในเวลาอ่านจะอ่านออกเสียงเหมือนกัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 17) ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราช ไทมันต์ก็โดยมุ่งให้ตรงกับเสียงเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงความหมาย (ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุศรีธรรมราช 2527 : 102) การใช้พยัญชนะทั้งสองในวรรณกรรมท้องถิ่น นครศรีธรรมราชจึงใช้ปะปนกัน เช่น

โพชนา (โกชนา) ม.ท.15

ภิกขานโภย (พิพรานโพร) น.ร.2 - 5

โกธิสตัว (โพธิสตัว) บ.ว.6

ภาสหนา (วาสนา) น.ร.5 - 24

32. ทัว ม มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีเชิงคล้าย ๆ กับเชิงของทัว ฎ เช่น

กำไล (กำไล) ก.น.15

33. ทัว ย มี 4 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบันแต่มีเชิงข้างล่าง พบเพียงครั้งเดียวในคำว่า

โยย (โยย) น.ร.4 - 18

ค. ใช้รูปทัว ก แต่ใช้เชิงของทัว ฎ พบเพียงครั้งเดียวในคำว่า

โยย (โยย) ก.น.28

ง. ใช้รูป ย แต่มีเชิงข้างล่าง คล้ายเชิงของทัว ฎ เช่น

กวย (ค้าย) ก.น.28

กมู (คาย) ก.น.39

ไหญย (ใหญ่) ก.น.1

ข้อสังเกต เนื่องจากตัว ชู และตัว ย เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเหมือนกัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 17) ในการจารึกวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชจะใช้ปะปนกันได้ เช่น

ฉุ้ง (ยั้ง) น.ท.18

ฉอม (ยอม) จ.น.17

ฉอไชย (ขอไหว) น.ร.2 - 10

34. ตัว ร มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

35. ตัว ล มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

36. ตัว ว มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

37. ตัว ศ มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีรูปคล้าย ๆ กับสมัยปัจจุบัน แต่ส่วนหางจะต่ำลงไป เช่น

รื่ออ้อ (วิชา) น.ร.2 - 13

มกส์ศหมอน (บุษศุคสมร) น.ร.2 - 3

38. ตัว ษ มี 3 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. เส้นซีกที่เส้นหลังจะยาวกว่าซีกบนสูง เช่น

บุรี (ศร) ช.ภ.4

ทรงมี (ทรงศีล) น.ร.4 - 11

ประมุข (ประสูติ) ม.ท.11

ทรงจูงประสูติ (พระขันศรณลาภ) น.ร.6 - 2

ค. ถ้าประสมกับสระ อา เส้นซีกหลังจะอยู่ที่สระ อา เช่น

ทาศ (ทาส) บ.ว.20

39. คำ ส มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข้อสังเกต เนื่องจากคำ ศ ษ ส จะอ่านออกเสียงเหมือนกัน (กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 17) ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชจึงใช้พยัญชนะ
3 คำนี้ปะปนกันไม่คำนึงถึงความหมาย เช่น

สุศหมอน (สุคสมร) น.ร.2 - 3

ศก (ศุข) ฉ.ท.47

ษวีไสย (ศรีไสย) ฉ.ท.6

ษร (ศร) ช.ภ.4

ทรงมี (ทรงศีล) น.ร.4 - 11

ประมุข (ประสูติ) ม.ท.11

ทาศ (ทาส) บ.ว.20

รักษ (รักษา) น.ร.2 - 27

40. ตัว ห มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

41. ตัว ฬ มี 2 รูป คือ

ก. มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. เสาคัวที่ส่วนบนจะรวม 2 ครั้ง เช่น

ข้อฟ้าใจ (ขอล้อใจ) ม.ท.4

ดวงฟ้าใจของเจ้า (สงล่อนของเขา) ม.ท.4

กาฟ้าฟ้าถึง (ละล้าละถึง) ม.ท.12

ฟ้าหอย (ละหอย) บ.ว.22

ฟ้าฟ้อ (ใจล่อ) ก.น.52

42. ตัว อ มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

สรุป พหุชนะที่ใช้ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชมี 42 ตัว คือ

ก ข ฃ ค ฅ ฉ ง จ ฉ ช จ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ธ

น บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ศ ษ ส ห ฬ อ

ข. พยัญชนะท้าย คือ พยัญชนะซึ่งออกเสียงท้ายพยางค์ หมายถึงพยัญชนะตัวสะกด
ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชพยัญชนะท้ายมี 8 เสียง ดังนี้

1. แม่ กก คือ พยัญชนะที่สะกดแล้วออกเสียง -ก มีพยัญชนะใช้ 4 ตัว คือ
-ก เช่น

เกือก (เกือก) น.ร.2 -1

ศักดิ์ (ศักดิ์) ฉ.ท.6

พริษา (พฤษา) ฉ.ท.19,24

-ช เช่น

หุซัง (หุซัง) ช.ภ.53

หุช (หุช) ช.ภ.6

-ค เช่น

อัครนายา (อัครชายา) ฉ.ท.10

เมค (เมฆ) ช.ภ.6

มาค (มารค)

-ฌ เช่น

มุชคา (มุคคา) ก.น.3

2. แม่กง คือ พยัญชนะที่สะกดแล้วออกเสียง -ง มีพยัญชนะใช้เพียงตัวเดียว

คือ กั ง เช่น

นัง (นัง) น.ร.2 - 2

เวียงกี (เวียงกี) น.ร.3 - 8

พง (พัง) ฉ.ท.43,ช.ภ.6

วาจงง (วาจัง) ม.ท.1

คอง (คัง) ม.ท.1

3. แม่ กค คือ พยัญชนะที่สะกดแล้วออกเสียง -ค มีพยัญชนะใช้ 13 ตัว คือ

-จ เช่น

โฉมรับจากกลางคดกลาง (บุรุษยตรคดกลางคด) น.ร.2 - 20

เจ็จปี (เจ็จปี) จ.ม.13

บักจ (บักจ) ช.ภ.6

เม็จตา (เม็จตา) บ.ว.6

เส็จ (เส็จ) น.ร.4 - 8

บักจ (บักจ) น.ร.6 - 4

-ช เช่น

คัชชะว (คัชชะว) ฉ.ท.26

พัชชะวา (พัชชะวา) ช.ภ.10

ภะระกัคคากช (ภะระกัคคากช) จ.ม.27

ชัชชะว (ชัชชะว) บ.ว.9

พัชชะอง (พัชชะอง) จ.ม.3

เช็ชชะว (เช็ชชะว) น.ร.4 - 8

คชวัน (คชวัน) น.ร.6 - 8

-ฉ เช่น

ปรัากฎ (ปรัากฎ) ช.ภ.1

ปรัฎฎี (ปรัฎฎี) ช.ภ.5, ก.น.7

สิงหะนาฎ (สิงหะนาฎ) ช.ภ.4

กัาหนฎ (กัาหนค) ก.น.15

โปรฎ (โปรค) ก.น.50, ฉ.ท.6

-ฎ เช่น

โปรฎ (โปรค) ช.ภ.38, บ.ว.6

สวัฎฎี (สวัฎฎี) บ.ว.1

-จ เช่น

อัฐ (อรรถ) ข.ภ.53

อรรถ (อรรถ) น.ว.15

-ค เช่น

โทศ (โทษ) ก.น.19

เกศ (เกิด) จ.ม.9

ลินลาค (ลีลา) ข.ว.44

มะโนศ (มโนศ) ข.ภ.49

-ค เช่น

อาศมา (อาศมา) ฉ.ท.3

เทศ (เทศ) ข.ภ.6

เจศมา (เจศมา) ฉ.ท.28

กรศ (กรศ) ฉ.ท.42

บุศวี (บุศวี) น.ว.2

ศาศเวษ (ศาศกรเวศ) น.ร.3 - 9

นาศกราย (นาศกราย) น.ร.3 - 26

ศศ (ศศ) ก.น.3

จศ (จศ) ก.น.12

-ด เช่น

มุงก (มุงก) ข.ภ.24

จฉ (จฉ) ม.ท.1

ศฉฉ (ศฉฉ) ม.ท.25

นอยนาศ (นอยนาศ) น.ว.8

อฉ (อฉ) น.ว.13

หฉ (หฉ) น.ร.5 - 17

ทฉฉ (ทฉฉ) ก.น.23

-ห เช่น

หกลสุัทหรา (หกลสุัทหรา) จ.ท.2

เวทนา (เวทนา) จ.ท.15

ครุทรูปา (ครุทรูปา) พ.ท.19

นัทธ (นัทธ) บ.ว.1

พระษาท บ.ว.7,น.ร.6 - 2

กวชัน (กวชัน) บ.ว.16

วัทวา (วัทวา) ก.น.8

-ธ เช่น

สัททา (สัททา) ก.น.8

โทร (โทร) ก.น.17

-ถ เช่น

ณมัทการ (ณมัทการ) จ.ท.12

สาตคา (สาตคา) พ.ท.8,บ.ว.1,ก.น.1,น.ร.6 - 18

ทัท (ทัท) จ.ท.20

อัทจรร (อัทจรร) จ.ท.20

อามาส (อามาส) บ.ว.14

ทัทไบ (ทัทสไบ) น.ร.3 - 25

ภาสทนา (วาสนา) น.ร.4 - 7บุต

บุตบา (บุตบา) จ.ท.3

สาตคา (สาตคา) จ.ท.3

-ช เช่น

เกษ (แคศ) จ.น.13

เวษนุ (เวณฺ) ช.ภ.7

ประหาษ (ประหาศ) ช.ภ.10

ทิวัง (ทิวอง) บ.ว.23

ไทรยลาษ (ไทรลาศ) น.ร.6 - 5

นะมัยกาน (นะมัยการ) ก.น.1

ทิม (ทิต) จ.ณ.1

-ส เช่น

ทิส (ทิส) ช.ภ.16

ปราสาส (ปราสาท) ช.ภ.3

ทิสจนา (ทิจจนา) บ.ว.7

สุสใจ (สุคใจ) บ.ว.11

4. แม่ กน คือพยัญชนะที่สะกดแล้วออกเสียง -น มีพยัญชนะที่ใช้ 6 ตัว คือ

-ญ เช่น

ยานุ (ยาน) ช.ภ.6

จำเรญ (จำเรญ) ช.ภ.10

บุญยา (บุญญา) บ.ว.2

นวญ (นวล) น.ร.6 - 12

-ย เช่น

ยิมสี (ยิมสี) ช.ภ.1

บรรณสาหลา (บรรณสาหลา) จ.น.18

ยัสสา (ยัสสา) บ.ว.2

อัยราย (อัยราย) จ.น.29

อาศัย (อาศัย) จ.ท.31

-น เช่น

เมื่อนกรร (เมื่อนกรร) น.ร.6 - 2

กัลยา (กัลยา) น.ร.2 - 39

สั่งสอน (สั่งสอน) จ.ท.37

-ร เช่น

หรีเวลา (หรีเวลา) น.ร.2 - 20

กร (กร) ม.ท.3

กิริเลา (กิริเลา) จ.ท.13

เจรรรจา (เจรรรจา) น.ร.3 - 2

เขร (เขร) น.ร.4 - 11

หกร (หกร) น.ร.5 - 8

การคา (การคา) จ.ท.31

เสียร (เสียร) ก.น.45

-ล เช่น

รูล (รูล) น.ร.2 - 38

กัลยา (กัลยา) น.ร.3 - 26

กลนา (กลนา) จ.ท.26

กุลล (กุลล) ช.ท.1

ปรกีสล (ปรกีสล) ก.น.3

-ฬ เช่น

ลาฬลาฬ (ลาฬลาฬ) ม.ท.12

ลีฬห (ลีฬห) ก.น.15

5. เฒ่า ฅม คือหมอยุ่ช่าเฒ่าสะกดแล้วออกเสียง -บ มีพยัญชนะใช้ 5 ตัว คือ

-บ เช่น

เบ็ญจ จ.พ.31

บ่ร เท็ญ (ประเท็ญ) ม.น.2

ประกอบ จ.ณ.58

-ป เช่น

รื่บไปย (รื่บไป) น.ร.6 - 9

บุปศว (บุปศว) น.ร.6 - 10

-ท เช่น

บวท (บวป) จ.พ.31

ดีท (ดีบ) ป.ภ.4

จัททย (จิมทย) จ.ม.4

สีท (สีบ) จ.ม.12

ทท (ทท) บ.ว.3

สุฎาท (สุฎาท) น.ร.4 - 18

อัทลา (อัทลา) น.ร.5 - 8

วิทท (วิทท) น.ร.6 - 16, ก.น.4

จัท (จัท) ก.น.3

แฆตว (แฆตว) จ.ณ.30

-ท เช่น

เวทเวทเก็นสี (เวทเวทเก็นสี) น.ร.4 - 24

-ภ เช่น

บภ (บวป) ก.น.17

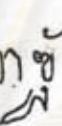
ค. พยัญชนะสังโยค พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (ราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 791) ได้ให้ความหมายของคำว่า "สังโยค" ไว้ว่า "(ไว.) การสะกดตัวหนังสือ ; คำพยัญชนะที่ซ้อนกัน" หมายถึงเป็นคำที่ใช้ในภาษาไวการณ์หมายถึงการสะกดหนังสือหรือ หมายถึงคำพยัญชนะที่ซ้อนกัน

Mac.donell, Arthur Anthony (Mac.donell 1974 : 325)

ได้ให้ความหมายของคำว่า "สโยค" ไว้ว่า คือ การเชื่อมกันของพยัญชนะ 2 ตัว หรือมากกว่านั้น

เพราะฉะนั้นพยัญชนะสังโยคที่ใช้ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราช คือ พยัญชนะ คำสะกดที่เขียนเชื่อมกับพยัญชนะตัวอื่น พยัญชนะสังโยคที่ใช้ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราช มี 5 รูป คือ

1. จ ข เป็นรูป เช่น

โหม (ไม่อาจซัก) ม.ท.12

2. พญา เป็นรูป เช่น

 ยาม (พยายาม) ม.ท.23

 (พญา) น.ร.5 - 8

 (พญา) ฉ.ท.25, ม.ท.9, น.ร.3 - 24, น.ร.4 - 20

3. พร เป็นรูป **พ** เช่น

พ: (พระ) ม.ท.9, น.ร.4 - 20

พระไพ (พระไพ) บ.ว.55

ไพ (ไพ) น.ร.3 - 12, น.ร.6 - 4

พินใจ (พินใจ) น.ร.2 - 24

พ: (พระ) น.ร.6 - 2, น.ร.6 - 4, น.ร.3 - 17, น.ร.5 - 9, ม.ท.2

พม (พระม) จ.ท.7

พระฮจัน (พระฮจัน) น.ร.2 - 12

4. ศก เป็นรูป **ก** เช่น

ก (ศักดิ์) จ.ท.6, น.ร.3 - 4, น.ร.3 - 11

ทิวศับจ (ทรศกบท) น.ท.4

(พฤษภา) ฉ.ท.19, ฉ.ท.24

5. หม เป็นรูป พ เจน

ไผติ (ไม้ติ) น.ท.7, น.ท.15

~~ไผติ~~ (ไม้เท้าไม้ต้อ) จ.น.3

ไผรุ (ไม้รุ) จ.น.8

เครื่องหมายวรรณยุกต์

เครื่องหมายวรรณยุกต์ที่ใช้ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชมี 4 รูปเหมือนสมัยปัจจุบัน แต่การใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ไม่ค่อยมีความแน่นอน คือ สาค่าเดียวกันบางครั้งจะใช้รูปวรรณยุกต์รูปหนึ่ง แต่บางครั้งก็จะใช้อีกรูปหนึ่ง บางครั้งใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ แต่บางครั้งก็ไม่ใช้ และปัญหาอีกอย่างหนึ่ง คือ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้งนครศรีธรรมราชไม่ตรงกัน เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานมี 5 เสียง (พระยาอุปกิตศิลปสาร 2511 : 13) แต่เสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้งนครศรีธรรมราชมี 6 เสียง (จวิทยา ฌณี 2525 : 64) รูปวรรณยุกต์ที่ใช้สำหรับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานจึงไม่พอใช้กับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้งนครศรีธรรมราช

รูปวรรณยุกต์ที่ใช้ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชมี 4 รูป คือ

1. ไม้เอก " ' " เนื่องจากรูปวรรณยุกต์ (') มีรูปเหมือนกับเครื่องหมายที่ใช้แสดงความเป็นพยัญชนะต้นจึงยากที่จะสังเกตได้ว่า เป็นเครื่องหมายวรรณยุกต์เอก หรือเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นพยัญชนะต้น เช่น

- บ้าง (บ้าง) ฉ.ท.9
 หิมถาร (หิมพาน) ข.ภ.6
 ปวง (ปวง) บ.ว.10
 ยิมรคักร (ยิมรคอกักร) น.ร.3 - 28
 กิณม (กิณม) น.ร.6 - 2
 สวัค (สวัค) ก.น.1

2. ไมโท " " โดยปกติแล้วจะมีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน แต่จะมีการเขียนแตกต่างออกไปบ้างตามลายมือของผู้เขียน คำในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชที่ใช้ไมโท เช่น

- บ้ายสี่ (บายศรี) น.ร.2 - 2
 ทังหลาย (ทังหลาย) ฉ.ท.42
 แหวง (แสวง) ข.ภ.4
 หลวง (หลวง) จ.ม.16
 ขัวร์ (ชวน) บ.ว.6

มีเฉพาะคำว่า "หา" ที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชเรื่องกายนครเพียงเรื่องเดียวเท่านั้นที่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์โทเป็นเลขหาไทย (๕) คือ

- หา (หา) ก.น.2,3,7

3. ไมตรี " " มีที่ใช้บ่อยมาก ส่วนมากจะใช้ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชเรื่องพระยาขม และใช้เฉพาะในคำที่ประสมด้วยสระ เอะ ที่มีตัวสะกดเท่านั้น อาจจะมองเป็นรูปหนึ่งของสระ เอะ ที่มีตัวสะกดก็ได้ เช่น

- สมเค็จ (สมเค็จ) ข.ภ.45
 เซ็นใจ (เซ็งใจ) ข.ภ.53

4. ไมจั่ว " " ส่วนมากใช้ในคำที่ประสมด้วยสระ เออ ที่มีตัวสะกด เช่น

- เหวย (เสวย) บ.ว.1
 เสวย (เสวย) บ.ว.5
 เขย (เขย) บ.ว.15

เฉย (เฉย) ก.น.15

เครื่องหมายต่าง ๆ

เครื่องหมายที่ใช้กำกับตัวอักษรที่ใช้ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชมี 8 ชนิด คือ

1. เครื่องหมาย " " เป็นเครื่องหมายที่ใช้เพื่อแสดงว่า พยัญชนะตัวนั้นเป็นพยัญชนะต้น ส่วนมากจะใช้กำกับพยัญชนะที่ประสมกับสระลรูป คือ สระ อะ ออ และสระ โอะ เช่น
 - ร้ายวงกงสา (ร้ายวงศ์หงสา) น.ร.2 - 7
 - สถาน (สถาน) น.ร.2 - 7
 - จุกิจราย (จะกิจะราย) น.ร.5 - 6
 - พน (พน) ก.น.2,4

บางครั้งจะใช้รูป ' เช่น อังก์กใจ (อคงกใจ) น.ร.6 - 2

2. เครื่องหมายพันธุ (*) เป็นเครื่องหมายที่ใช้กำกับพยัญชนะเพื่อแสดงว่า พยัญชนะตัวนั้นเป็นพยัญชนะต้น เช่น

คือ (ค่อ) ฉ.ท.36

ถันค (ถนัค) ช.ภ.47

ยักกัร (ยกกกร) น.ร.5 - 18

กักเกอ (กอกเกอ) ก.น.1

ปรีมาน (ประมาณ) จ.ณ.63

ปรีสาท (ประสาท) จ.ณ.63

ก้ามพริก (กำพฤษ) จ.ณ.63

เครื่องหมายชนิดนี้นายชวน เพชรแก้ว (คุณวิชาชนธรรมาภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช 2522 : 342) ได้ให้ความเห็นว่า "เครื่องหมายพันธุ * ใช้เขียนบนคำที่ประสมสระ ออ ลมรูป" แต่จากข้อมูลในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชที่นำมาศึกษาทั้ง 13 เล่ม ปรากฏว่า มีการใช้เครื่องหมายนี้ กว้างกว่าการใช้เพียงสระ ออ ลมรูปเท่านั้น จึงได้จัดเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นพยัญชนะต้น

3. เครื่องหมายยามักการ (๘) เป็นเครื่องหมายที่ใช้เพื่อแสดงว่า พยัญชนะตัวนั้น เป็นพยัญชนะควบกล้ำ เช่น

บุศรา (บุศรา) บ.ว.23

4. เครื่องหมายไม้โคก (๙) เป็นเครื่องหมายที่ใช้กำกับพยัญชนะเพื่อแสดงว่า คำนั้น ออกเสียงสระสั้นกว่าเสียงสระที่ออกเสียงตามปกติ เช่น

ฉินสี่ (ฉินศรี) จ.ฉ.14

แล้ (แล) จ.ฉ.20

อาหฺยี้ (อาหฺย) จ.ฉ.28

ท้อรฺนึ (ทอรฺณ) จ.ฉ.60

ทึไป (ทอไป) ก.น.4, 14

บึนฺน (บอาน) ก.น.6

ทึนฺนึ (ทอโค) ก.น.14

5. เครื่องหมายทัตพสาด (๑๐) เป็นเครื่องหมายที่ใช้กำกับพยัญชนะเพื่อแสดงว่า พยัญชนะตัวนั้นไม่ออกเสียง เช่นเดียวกับสมัยปัจจุบัน แต่ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชจะใช้ เครื่องหมายชนิดนี้ค่อนข้างน้อยมาก เช่น

โยชณฺ (โยชน) ช.ภ.1

สวรรมฺ (สวรรก) ช.ภ.43

กล่าวชโย (กล่าวช) ช.ภ.48

องคฺ (องค) ก.น.1

มหารฺ (มหา) ก.น.2

หมายเหตุ ในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชโดยมากจะไม่ใช้เครื่องหมายทัตพสาด แต่จะตัดพยัญชนะที่ไม่ออกเสียงทิ้งไปเลย

6. เครื่องหมายหัวทัก : เป็นเครื่องหมายที่แสดงว่า การเขียนในบรรทัดนั้นจบแล้ว มิใช่เฉพาะในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชเรื่องโนรา เล่ม 6 เท่านั้น

7. เครื่องหมายฟองมัน ใช้เพื่อแสดงว่า คำประพันธ์ในบทหนึ่งได้จบลงแล้ว
ต่อไปจะเป็นบทใหม่ของคำประพันธ์นั้น เพราะการจารึกวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชไม่ม
การเว้นวรรคละ 2 วรรคคำประพันธ์เหมือนในสมัยปัจจุบัน อาจจะเป็นเพราะเพื่อเป็นการประหยั
กระดาษ จึงต้องใช้เครื่องหมายนี้แทน

8. เครื่องหมายแสดงการซ้ำ มี 2 รูป คือ

ก. ไม้มก มีรูปเหมือนสมัยปัจจุบัน

ข. มีรูปเหมือนเลขสองของไทย (๒) เปรมจิต ชนะวงศ์ (ศูนย์วัฒนธรรม
ภาคใต้ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช 2527 : 78) ได้วิเคราะห์ไว้ว่า "การใช้เครื่องหมาย
ไ้ม้มาเป็นรูปเลขสองของไ้ไทยนั้น เป็นเครื่องแสดงอายุของวรรณกรรมนั้น ๆ ว่า มีอายุไม่ต่ำกว่า
100 ปี วรรณกรรมสมัยหลัง ๆ ใช้รูป " ๆ " คำในวรรณกรรมท้องถิ่นนครศรีธรรมราชที่ใช้
เครื่องหมายแสดงการซ้ำเป็นรูปเลขสองของไทย เช่น

นา ๒ (นานา) ก.น.2

(จริง ๆ) ฉ.ท.24

(ใจ ๆ) ฉ.ท.9

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย